

Literatura Gallega

Codi: 103386

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501801 Estudis de Català i Espanyol	OT	3	0
2501801 Estudis de Català i Espanyol	OT	4	0
2501902 Estudis d'Anglès i Català	OT	3	0
2501902 Estudis d'Anglès i Català	OT	4	0
2501907 Estudis d'Anglès i de Clàssiques	OT	3	0
2501907 Estudis d'Anglès i de Clàssiques	OT	4	0
2501910 Estudis d'Anglès i Espanyol	OT	3	0
2501910 Estudis d'Anglès i Espanyol	OT	4	0
2501913 Estudis d'Anglès i Francès	OT	3	0
2501913 Estudis d'Anglès i Francès	OT	4	0

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Alba Losada Cuquejo

Correu electrònic: Alba.Losada@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: gallec (glg)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No s'escau.

Objectius

Anàlisi del procés de construcció del sistema literari gallec, a més d'aconseguir un coneixement satisfactori de textos, autors/es, estètiques i moviments més representatius de la literatura gallega actual.

Competències

Estudis de Català i Espanyol

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Expressar-se en llengua gallega de forma fluida i espontània sense mostres molt evidents d'esforç per trobar l'expressió adequada, sigui oral o escrita.

- Identificar els principals corrents literaris i tendències estètiques de la història de la literatura gallega.
- Interpretar una àmplia varietat de textos en qualsevol mitjà (orals, impresos, audiovisuals) en llengua gallega.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Estudis d'Anglès i Català

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Expressar-se en llengua gallega de forma fluida i espontània sense mostres molt evidents d'esforç per trobar l'expressió adequada, sigui oral o escrita.
- Identificar els principals corrents literaris i tendències estètiques de la història de la literatura gallega.
- Interpretar una àmplia varietat de textos en qualsevol mitjà (orals, impresos, audiovisuals) en llengua gallega.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Estudis d'Anglès i de Clàssiques

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Expressar-se en llengua gallega de forma fluida i espontània sense mostres molt evidents d'esforç per trobar l'expressió adequada, sigui oral o escrita.
- Identificar els principals corrents literaris i tendències estètiques de la història de la literatura gallega.
- Interpretar una àmplia varietat de textos en qualsevol mitjà (orals, impresos, audiovisuals) en llengua gallega.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Estudis d'Anglès i Espanyol

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Expressar-se en llengua gallega de forma fluida i espontània sense mostres molt evidents d'esforç per trobar l'expressió adequada, sigui oral o escrita.
- Identificar els principals corrents literaris i tendències estètiques de la història de la literatura gallega.
- Interpretar una àmplia varietat de textos en qualsevol mitjà (orals, impresos, audiovisuals) en llengua gallega.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Estudis d'Anglès i Francès

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Expressar-se en llengua gallega de forma fluida i espontània sense mostres molt evidents d'esforç per trobar l'expressió adequada, sigui oral o escrita.
- Identificar els principals corrents literaris i tendències estètiques de la història de la literatura gallega.
- Interpretar una àmplia varietat de textos en qualsevol mitjà (orals, impresos, audiovisuals) en llengua gallega.

- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar i interpretar a nivell bàsic textos literaris en gallec.
2. Aplicar els coneixements adquirits per a millorar el coneixement públic general de la diversitat lingüística i/o cultural.
3. Argumentar idees i opinions amb precisió en les llengües pròpies i en les adquirides al grau.
4. Comprendre textos avançats, acadèmics o professionals en les llengües pròpies i en les adquirides al grau.
5. Comunicar-se en gallec sobre temes relacionats amb la Literatura Gallega.
6. Descriure l'evolució històrica i temàtica de la Literatura Gallega.
7. Distingir les idees principals de les secundàries i realitzar síntesis dels seus continguts en textos literaris en gallec.
8. Expressar-se eficaçment aplicant els procediments argumentatius i textuais en els textos formals i científics.
9. Generar estratègies que facilitin l'augment i la millora del respecte mutu en entorns multiculturals.
10. Identificar els principals corrents literaris, autors i textos de la Literatura Gallega contemporània.
11. Localitzar i organitzar informació rellevant disponible a internet, bases de dades, etc.
12. Realitzar presentacions orals en gallec sobre Literatura Gallega.
13. Redactar textos expressant una opinió, argumentant una idea o comentant un text en gallec sobre temes relacionats amb la Literatura Gallega.
14. Treballar de manera autònoma i responsable en un entorn professional o de recerca per aconseguir els objectius prèviament planificats.
15. Treballar individualment i/o en equip de forma efectiva en entorns multiculturals i interdisciplinaris aplicant valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics propis d'un grau en llengua estrangera que forma a l'estudiant per a la comunicació intercultural.
16. Utilitzar les noves tecnologies per a la captació i organització d'informació, aplicada a la formació pròpia continuada i a la solució de problemes en l'activitat professional i/o de recerca.
17. Valorar críticament la posició de la Literatura Gallega dins de la Literatura Universal.

Continguts

- Llegir i comprendre textos literaris en gallec.
- Analitzar i interpretar a nivell bàsic textos literaris en gallec.
- Distingir les idees principals de les secundàries i realitzar síntesi dels seus continguts en textos literaris en gallec.
- Identificar les principals corrents literaris, autors i textos de la Literatura Gallega contemporània.
- Descriure l'evolució històrica i temàtica de la Literatura Gallega.
- Valorar críticament la posició de la Literatura Gallega dins de la Literatura Universal.

Metodologia

En termes generals, es dirigirà l'aprenentatge mitjançant el següent conjunt de tècniques i accions:

- 1) Classes magistrals amb suport de TIC i debat en gran grup.
- 2) Introducció de la sessió, presentació del text, valoració i discussió crítica col·lectiva.
- 3) Presentacions en grup o individuals seguida d'una ronda de valoracions.
- 4) Tutories de suport per a la realització dels treballs (presentacions, comentaris crítics de text, cerca d'informació).
- 5) Lectura comprensiva de textos literaris.
- 6) Realització d'esquemes, mapes conceptuals, resums d'apunts i textos.

- 7) Assaigs crítics breus (individuals) a partir d'una guia per a la seva realització.
- 8) Participació en els debats oberts al Campus Virtual.
- 9) Cerca d'informació bibliogràfica amb recursos de les biblioteques i d'Internet.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes tutoritzades amb TIC, realització de treballs en classe virtual i anàlisi, valoració i discussió de documents	52	2,08	5, 8
Lectura de llibres de text, dossiers, textos; repàs (gramàtica, lèxic, tècniques d'expressió escrita) i realització de treballs.	80	3,2	8
Tipus: Autònomes			
Preparació de treballs i tutories	12	0,48	8

Avaluació

En la correcció de les activitats i proves d'avaluació es tindrà en compte que s'hagi obtingut un grau d'assoliment suficient de les competències segons els resultats d'aprenentatge esperats, que s'estableixen en aquesta guia docent.

El sistema d'avaluació s'organitzarà en tres mòduls:

- 1) Proves escrites sobre els continguts teòrics de la matèria.
- 2) Lliurament de treballs individuals.
- 3) Presentacions públiques i debats de textos a l'aula virtual.

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, etc. El professor o professora vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

NO AVALUABLE: Es considerarà 'no avaluable' quan l'alumne hagi lliurat menys d'un 30% dels treballs assignats al curs i hagi realitzat menys del 30% de les proves. Per tant, si l'alumne ha fet més d'un 30% de cada part, se l'avaluarà.

Procés de recuperació: Per participar a la recuperació l'estudiant ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes dels quals equivalgui a un mínim de les 2/3 parts de la qualificació total. Tindran dret a recuperació els estudiants que tinguin una nota mitjana igual o superior a 3'5.

EL PLAGI: En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0..

CASOS PARTICULARS: Els estudiants amb escolarització prèvia en llengua, literatura i/o cultura gallegues hauran de complir les mateixes condicions d'avaluació que la resta d'estudiants, fins i tot si el professor els dispensa d'assistir a classe. La responsabilitat del seguiment de les activitats formatives i d'avaluació recau exclusivament en l'estudiant.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Lliurament de treballs individuals	45%	3	0,12	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17
Presentacions públiques i debats de textos a l'aula virtual	25%	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17
Proves escrites sobre els continguts teòrics de la matèria	30%	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17

Bibliografia

AA.VV. (1996-1999), *Historia da literatura galega*. Vigo: ASPG, A Nosa Terra.

Abuín González, A. e Tarrío Varela (eds.) (2004), *Bases metodolóxicas para unha historia comparada das literaturas na Península Ibérica*. Santiago de Compostela: USC.

Blanco, Carmen (1991), *Literatura galega da muller*, Edicións Xerais de Galicia.

Blanco, Carmen (1995), *O contradiscurso das mulleres. Historia do feminismo*. Vigo: Nigra.

Blanco García, Carmen (1995), *Nais, damas, prostitutas e feirantas*, Vigo: Xerais.

Blanco García, Carmen (2006), *Sexo e lugar*, Vigo: Xerais.

Blanco García, Carmen (2009), "Imaxes de mulleres na literatura galega: Penélopes de poetas. Rosalía, Penélope, Xohana Penélope e Olga Penélope" en Carlos Andrés González Paz (ed.), *As voces de Clío: a palabra e a memoria da muller na Galicia*, Santiago de Compostela/Madrid: Seminario de Estudos Galegos Padre Sarmiento/Consejo Superior de Investigaciones Científicas.

Borrazás, Xurxo (2007), *Arte e parte. Dos patriarcas á arte suicida*. Vigo: Galaxia.

Carballo Calero, R. (1981), *Historia da Literatura galega contemporánea*. Vigo: Galaxia.

Casares, C. (1984), *Conversas con Ánxel Fole*. Vigo: Galaxia.

Castro, Rosalía de (1963), *Cantares Gallegos*, ed. Andrés Pociña e Aurora López (1992), Barcelona: Sotelo Blanco.

Castro, Rosalía de (1963), *Cantares Gallegos*, ed. María Xesús Lama López (1995), Vigo: Galaxia.

Carro, X. (1993), *A obra Literaria de Eduardo Blanco Amor*. Vigo: Galaxia.

Davies, Catherine (2005), "Rosalía de Castro: aislamiento cultural en un contexto colonial", *Literatura y feminismo en España (ss. XV - XXI)*, Lisa Wollendorf (ed.), Barcelona: Icaria.

Davies, Catherine (1987), *Rosalía de Castro no seu tempo*, Vigo: Galaxia.

Figuroa, Antón. (1988), *Diglosia e Texto*. Vigo: Xerais.

Figuroa, Antón. (2001), *Nación, literatura, identidade. Comunicación literaria e campos sociais en Galicia*. Vigo: Xerais.

Forcadela, Manuel. (1997). *Guía de Lectura de Á lus do Candil*. Vigo: Edicións do Cumio.

Forcadela, Manuel. (1991). *Guía de lectura de A Esmorga de Eduardo Blanco Amor*. Vigo: Edicións do Cumio.

- Forcadela, Manuel. (1995), *Manual e Escolma da Nova narrativa Galega*. Santiago de Compostela: Sotelo Blanco.
- García Negro, Pilar (2007), *María Mariño no ronsel das escritoras galegas*, Laiovento.
- González Fernández, Helena (2001), *A tribo das baleas. Poetas de arestora = Antología de la poesía gallega última = An Anthology of the Latest Galician Poetry*. Vigo: Xerais.
- González Fernández, Helena (2002), "As mulleres sostemos a metade do ceo: Xohana Torres ingresa na Real Academia Galega", Lectora: *Revista De Dones i Textualitat*, 8.
- González Fernández, Helena (2005), *Elas e o paraugas totalizador. Escritoras, xénero e nación*. Vigo: Xerais.
- González Fernández, Helena (2009), "La mujer que no es sólo metáfora de la nación. lecturas de las viudas de vivos de Rosalía de Castro", Lectora: *Revista De Dones i Textualitat*, 15.
- González Fernández, Helena (2012), *La ausencia y la espera de la mujer sola como afirmación en Rosalía de Castro y Xohana Torres. Del instante a la eternidad, exégesis sobre la "espera" en la escritura de mujeres*, Alicante: Universidad de Alicante.
- González Millán, Xoán. (1991), *Álvaro Cunqueiro: os artificios da fabulación*. Vigo: Galaxia.
- González Millán, Xoán. (1991), *Silencio, Parodia e Subversión, Cinco ensaios sobre a narrativa galega contemporánea*. Vigo: Xerais.
- González Millán, Xoán. (1996), *A narrativa galega actual (1975-1984) Unha historia social*. Vigo: Xerais.
- Gonçalves, Elsa (ed.) (1983), *Lírica galego-portuguesa*, Lisboa: Comunicação.
- Lama López, María Xesús (2002), "O mundo artúrico na obra de Álvaro Cunqueiro". *Anuario de Estudios Literarios Galegos 2001*.
- Lama López, María Xesús (2009), "Para que escriben as poetas dos 90?". *Novas achegas ao estudo da cultura galega. Enfoques literarios e socio-históricos*. Eds. Olivia Rodríguez González e Laura Mariño Sánchez. A Coruña: AIEG/Universidade da Coruña.
- Lama López, María Xesús (2017), *Rosalía de Castro. Cantos de Independencia e liberdade (1837-1863)*. Vigo: Galaxia.
- Lojo Rodríguez, Laura María (2011), "O espírito da nación: visións arquetípicas, nacionalidade e feminidade na poesía irlandesa actual", *Boletín Galego de Literatura*, 45.
- Magalhaes, Isabel (1995), *O sexo dos textos*. Lisboa: Caminho.
- Marco, Aurora (2007), *Diccionario de mulleres galegas: das orixes a 1975*. Vigo: A Nosa Terra.
- Moure, Teresa (2005), *Outro idioma é posible: na procura dunha lingua para a humanidade*. Vigo: Galaxia.
- Moure, Teresa (2012), *Queer-emos un mundo novo. Sobre cápsulas, xéneros e falsas clasificacións*. Vigo:Galaxia.
- Noia Campos, C. (1992), *A Nova Narrativa Galega*. Vigo: Galaxia.
- Queixas Zas, Mercedes (1997), *Os trobadores do Reino de Galiza*, Vigo: A Nosa Terra.
- Queixas Zas, Mercedes; Gómez Sánchez, Anxo (2001), *Historia xeral da literatura galega*. A Nosa Terra.
- Queixas Zas, Mercedes (2016), *De pergamiños, follas voandeiras e libros ao .gal. Breve historia da literatura galega*, Vigo: Xerais.

- Queixas Zas, Mercedes (2016), *Labrego con algo de poeta. Biografía de Manuel María*, Vigo: Galaxia.
- Requeixo, Armando. (1996). *Ánxel Fole, Aproximación Temática á súa obra narrativa en galego*. Edicións do Cumio, Vigo.
- Rodríguez Fer, Claudio. (1981), *A Galicia Misteriosa de Ánxel Fole*. A Coruña: Edicións do Castro.
- Rodríguez Fer, Claudio (1989), *Poesía galega*. Vigo: Xerais.
- Rodríguez Vega, Rexina., *Álvaro Cunqueiro* (1996), *Unha poética da recreación*. Santiago de Compostela: Edicións Laiovento.
- Segarra, Marta; Carabi, Ángels, eds (2000), *Feminismo e crítica literaria*. Barcelona: Icaria.
- Tarrío Varela, Anxo. (1989), *Álvaro Cunqueiro ou os disfraces da melancolía*. Vigo: Galaxia.
- Tarrío Varela, Anxo. (1994), *Literatura galega, Aportacións a unha Historia crítica*. Vigo: Xerais.
- Tato Fontaiña, Laura (1999), *Historia do teatro galego*. Vigo: A Nosa Terra.
- Vilavedra, Dolores, Salgado; X.M. (1991), *Álvaro Cunqueiro*. A Coruña: Xunta de Galicia.
- Vilavedra, Dolores (1995), *Manual e escolma do relato galego: unha ollada dende os nosos días*, Sotelo Blanco.
- Vilavedra, Dolores (1999), *Historia da literatura galega*. Vigo: Galaxia.
- Vilavedra, Dolores (coord.) (2000), *Diccionario da literatura galega. Vol. III, Obras*. Vigo: Galaxia.
- Vilavedra, Dolores (2010), *A narrativa galega na fin de século*. Vigo: Galaxia.
- Zavala, Iris (coord.) (2000), *Breve historia feminista de la literatura española (en lengua catalana, gallega y vasca)*. Barcelona: Anthropos.